

Розпочате Урядовою уповноваженою з прав осіб з інвалідністю Раїсою Панасюк доведеться завершувати її послідовникам

Від редакції сайту info.adventist.ua: Раїса Панасюк – вірянка Адвентистської церкви. Перепублікуємо біографічний нарис про цю непересічну особу з газети Кабінету Міністрів України “Урядовий кур’єр”.

17 вересня на 45-му році пішла з життя Раїса Василівна Панасюк – видатна громадська діячка, Урядова уповноважена з прав осіб з інвалідністю та просто хороша людина. Ця новина шокувала всіх, хто знав цю щирю та світлу жінку, котра все своє життя присвятила допомозі іншим, віддавши цій місії всю себе. Сьогодні маємо нагоду розповісти про її життя, про те, що встигла зробити, й про те, що ще доведеться завершити її послідовникам.

Народилась майбутня Урядова уповноважена з прав осіб з інвалідністю у селі Осична Хмільницького району Вінницької області. Батько був механізатором, мама теж працювала у колгоспі. Мала старшу сестру, з котрою проводила багато часу.

Проблеми зі здоров’ям почалися з раннього дитинства, тому ще маленькою дівчинкою Раїса багато часу проводила в лікарнях. Коли їй було 7 років, не стало мами. Середню освіту Раїса Панасюк отримала в Цюрупинському інтернаті (нині Олешківський).

«Інтернат у Цюрупинську став для мене школою життя. Там не було такого, що хтось слабший, а хтось сильніший – видряпувались усі, як могли. Там я вперше сіла на візок, тоді

мені було 11 років. Візок був примітивним, стареньким. Але я зрозуміла, що рухатися – це набагато краще, ніж сидіти на місці», – згадувала Раїса в одному зі своїх інтерв'ю. По закінченні інтернату вона повернулася додому.

Проживши в селі п'ять років, дівчина вирішила, що таке життя не для неї, та перебралась до Вінниці. «Я знала, що у місті для мене буде більше перспектив. Тоді у Вінниці тільки починали згуртовувати людей з інвалідністю. У мене було страшне бажання об'єднатися і щось робити. Спочатку я не розуміла, що ми можемо робити разом, проте чітко знала, що нам потрібно об'єднатися», – розповідала вона.

Пізніше з'явилась громадська організація «Гармонія», яка з 2002 року в співпраці з місцевою владою успішно розбудовувала інклюзію в місті, що допомогло Вінниці очолити рейтинг найкращих міст України за версією журналу «Фокус» у 2013 році. У 2006 році було відкрито реабілітаційний центр «Гармонія» як платформу, де люди з інвалідністю можуть всебічно розвиватись та налагоджувати зв'язки один з одним.

Паралельно з громадською діяльністю Раїса Василівна здобула дві вищі освіти: отримала диплом журналіста в Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка у 2008 році та диплом психолога у Вінницькому соціально-економічному інституті Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» у 2012 році.

Місцевий досвід став у пригоді, коли у 2017 році Раїсу Панасюк призначили на посаду Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю. Тут вона з першого дня почала активну роботу, встигнувши реалізувати чимало вагомих проєктів. Зокрема, на початку 2018 року в Урядовому контактному центрі запрацював «Веб-портал жестової мови для тих, хто не чує». Завдяки цьому нововведенню люди з порушеннями слуху мають змогу телефонувати в програмі Skype на гарячу лінію та висловлювати свої думки та побажання у доступний для них спосіб.

Під патронатом Раїси Василівни також було реалізовано проект «Країна рівних можливостей» з метою навчання представників влади та громади співпрацювати разом та ухвалювати інклюзивні рішення на місцях.

Питання впровадження інклюзивної освіти пані Раїса теж не оминула, адже вважала, що «це те, що на практиці змінюватиме та руйнуватиме стереотипи стосовно людей з інвалідністю».

Завдяки невтомній енергії уповноваженої було внесено зміни до великої кількості нормативно-правових актів, розглянутих на комітетах та засіданнях уряду, запущено механізм реконструкції вокзалів Укрзалізниці відповідно до ДБН (державні будівельні норми), розроблено та направлено анкети аудиту доступності будівель судової системи, вирішено чимало індивідуальних проблем громадян за їхніми зверненнями та багато-багато іншого.

Саме завдяки зусиллям пані Раїси 14 березня 2018 року Кабінет Міністрів ухвалив постанову, котра передбачала втілення програми придбання спеціально обладнаних автомобілів для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, та створення служб перевезень для таких категорій осіб. Цю програму Раїса Василівна розробила спільно з Міністерством соціальної політики.

Під патронатом Урядової уповноваженої також було проведено безкоштовне навчання основам міжнародної жестової мови працівників аеропорту, які безпосередньо працюють та спілкуються з пасажирями. Ця ініціатива була спрямована на створення можливості для спілкування та отримання допомоги людьми з порушенням слуху в аеропорту, що є головними воротами України та показником розвиненості й толерантності нашої держави.

Та, на жаль, втілити все задумане Раїсі Панасюк не судилося. Нині є кілька дуже важливих проектів, довершувати які належить

уже наступникам...

Зокрема вона просувала питання створення програмного забезпечення для озвучування текстових документів для людей з порушенням зору та незрячих, а також для спілкування людей з порушенням функції мовлення. Було проведено низку нарад, однак, незважаючи на підтримку уряду та активну роботу в цьому напрямі, питання ще не є вирішеним, оскільки процес створення таких продуктів високої якості на державному рівні є доволі складним.

Також пані Раїса активно просувала питання щодо створення та початку роботи служби виклику екстрених служб для людей з порушенням слуху. Це питання обов'язково треба довести до остаточного вирішення, оскільки виклик екстреної допомоги є переважно питанням життя чи смерті для тих, хто не чує. Наразі люди з порушенням слуху не мають змоги навіть викликати швидку без сторонньої допомоги.

Ще один незавершений проект – «Дитляндія», його головна мета – провести інформаційну кампанію щодо створення умов для забезпечення рівних прав усіх дітей, включаючи дітей з інвалідністю, подолання стереотипів та розбудови інклюзивної свідомості в Україні. Цей проект 12 вересня на прес-конференції презентувала сама пані Раїса.

Своєю шаленою енергетикою Раїса Василівна надихала всіх, хто працював пліч-о-пліч з нею, давала поштовх до розвитку, генерувала безліч неймовірних ідей, які потім втілювалися та кардинально змінювали життя тисяч людей на краще. Її філософія життя, повна віддача себе задля блага інших, бажання сформувати «інклюзивну свідомість» посіяні в багатьох, хто знав Раїсу Василівну та щиро любив її. Наше завдання – сіяти ті зерна далі, щоб отримати врожай, про який мріяла Урядова уповноважена з прав осіб з інвалідністю, – інклюзивну та безбар'єрну Україну!

Ігор Мельник

**Джерело: «Урядовий кур'єр»
Фото**